

Arkitekturstrategi for Kolding Kommune 2017

Bedre rammer for livet

"Arkitektur er for mennesker. Den sætter rammerne for vores liv, og den præger os med sine værdier og idealer.

Som kunstart handler arkitekturen om de rum, byer og landskaber, vi færdes i, og den giver med idé, form og materialer en kunstnerisk fortolkning af, hvad det vil sige at være til som menneske på et givent sted og tidspunkt. Samtidig løser arkitekturen nogle helt basale, menneskelige behov.

God arkitektur giver trygge, funktionelle rammer for vores udfoldelse, både som individer og i fællesskab."

Fra indledningen til regeringens arkitekturpolitik, "Mennesker i Centrum", februar 2014

Udsigt fra Stejlbjerganlægget

Bedre rammer for livet

Med en central placering i Trekantområdet er Kolding Kommune en del af et dynamisk område i stadig vækst. Det kræver attraktive boliger og omgivelser, der tager godt imod os.

Byrådet opfordrer til, at alle deltager i realiseringen af strategien, med henblik på at skabe en attraktiv udvikling i kommunen.

*Jørn Pedersen
borgmester*

Vores vision "Kolding – vi designer livet" har som et mål at gøre det synligt for borgere og gæster, at Kolding er en designby og en designkommune.

Udgangspunktet er kommunens særlige by- og landskabskvaliteter og en åbenhed overfor ideer og projekter, der peger fremad mod større bæredygtighed og livskvalitet.

Med Arkitekturstrategi for Kolding Kommune 2017 vil byrådet følge op på de erfaringer, vi har høstet med arkitekturstrategien fra 2013 og styrke kvaliteten i vores omgivelser, hvad enten det drejer sig om bydesign, bygningsarkitektur, planlægning eller by- og landskabskultur.

"Det er synligt for borgere og besøgende, at Kolding er en designby/-kommune"

Fra Vision "Kolding - vi designer livet" Synligt Design, 2022 mål

Kolding Kommune vil

- » stille særlige krav til arkitektonisk kvalitet i alt kommunalt byggeri og anlægsarbejde.
- » afholde prisbelønning af smukt byggeri.
- » fastlægge og gennemføre årlige handlingsprogrammer som opfølgning på arkitekturstrategien.
- » mindst en gang årligt gennemføre en offentlig event eller udstilling om arkitektur.
- » festligholde "Arkitekturens Dag" med temaer, der henvender sig til kommunens borgere.

Fodgængertunnel mellem Campus område og Design City

Arkitektur i fokus

Kolding Kommunes strategi for arkitektur sætter fokus på en udvikling, hvor design og bæredygtighed kommer i første række.

Vi vil sikre og forstærke karakteren af byerne, naturområderne og de særlige landskaber, der kendetegner vores kommune. Udviklingen af byerne skal ske med en kvalitet, der bidrager til bedre livsudfoldelse.

Initiativer

Kolding Kommune vil som rådgiver, myndighed og som byherre styrke arkitektonisk kvalitet. Vi vil arbejde med en helhedstænkning for at udvikle godt fysisk design.

Realisering

Strategien udpeger særlige indsatsområder som angiver en retning for Koldings udvikling og skaber grundlag for en dialog om arkitektur i kommunen.

"Vi vil arbejde for, at der tilføres indbydende design og arkitektur i byerne, som understøtter byens liv gennem udtryk og brug, både til hverdag og til særlige arrangementer."

Planstrategi 2015, Kolding Kommune og Trekantområdet

Designcamp

Kolding Kommune vil

sikre, at arkitekturstrategien bliver et vedkommende og dynamisk dokument ved at:

- » nedsætte en følgegruppe af interne og eksterne interessenter, som skal udvikle strategien.
- » sikre en debat om Koldings arkitektoniske og landskabelige profil i et samarbejde med eksterne aktører og interessenter.

Skaterbane, Kolding

Toilethus, Christiansfeld

Arkitekturstrategien i spil

Arkitekturstrategien kommer altid i spil i kommunens egne planer og projekter. Strategien skal også vejlede aktører og borgere om kvaliteten ved at anvende god arkitektur.

En dynamisk vejledning

Strategien vil løbende blive fornyet, så den er vedkommende og aktuel. Strategiens afsnit vil regelmæssigt blive opdateret og brugerne bliver opfordret til at bidrage med forslag og erfaringer, så strategien får en bred fundering.

Arkitekturstrategien består af fire afsnit:

Bedre rammer for livet

sætter fokus på arkitekturens rolle i Kolding Kommune.

Indsatsområder

beskriver hvordan vi følger op og realiserer strategien og kan:

- » være udgangspunkt for at drøfte arkitektoniske forhold generelt;
- » fungere som tjekliste for arkitektur begreber i planer og projekter;
- » inspirere interessenter til at forholde sig til arkitektoniske spørgsmål.

Karakteristikken

omfatter de særlige bymæssige og landskabelige karaktertræk i Kolding, der indgår i den gode arkitektoniske løsning.

Eksempelsamling

viser gode resultater af fokus på indsatsområderne.

Arkitekturstrategi for Kolding Kommune 2017

Indsatsområder

Udsigt fra Stejlbjerganlægget

Indsatsområder

De fem indsatsområder repræsenterer forhold i vores fysiske omgivelser, som vi ønsker at sætte fokus på og som vi ønsker bliver gjort bedre. Indsatsområderne understøtter vedtagne visioner og mål for Koldings udvikling.

Afsnittet om indsatsområderne vil løbende blive opdateret for at sikre, at arkitekturstrategien kan bruges i den aktuelle debat om arkitektur i Kolding.

Værktøj til dialog

Hvert indsatsområde omfatter en beskrivelse af emnet, eksempler på løsninger og spørgsmål til en dialog om emnet.

De fem indsatsområder er:

Karakter og identitet

Rammer for livet

I samspil med landskabet

Bæredygtig arkitektur

Kulturarv i perspektiv

Nicolai komplekset

Karakter og identitet

En lokal identitet har rod i de særlige karaktertræk, der kendetegner stedet. Når vi genkender særlige træer, udvikler vi et lokalt tilhørsforhold og ansvar for stedets værdi. Det skaber tryggere rammer for de borgere, der bor eller færdes i området.

Ved at styrke den lokale identitet i byerne og i det åbne land er vi med til at synliggøre mangfoldigheden og hvordan vi opfatter kommunen som helhed.

Bidrag til et områdes identitet

Ny udvikling kan bidrage til et områdes identitet, hvis vi respekterer karaktertrækkene eller styrker autenticiteten. Udgangspunktet kan være en bevaringsværdig bygning eller et værdifuldt kulturmiljø, en markant beplantning eller særlige landskabstræk.

Tilføjelse af identitet

Steder uden en særlig identitet kan tilføjes nye, lokale karaktertræk, for eksempel når vi opfører et byggeri med en speciel udformning eller laver en karakteristisk beplantning.

Et steds identitet er det samlede indtryk af alle stedets elementer såsom størrelse, udformning, farver, materialer, funktion og lignende.

Kolding Vandrehjem

Tilpasning til stedets

karaktertræk

Det nye byggeris formsprog, materialer og farver tager udgangspunkt i den eksisterende arkitektur.

Syddansk Universitet, SDU

Selvstændigt arkitektonisk udtryk

En markant profil gør arkitekturen genkendelig i bybilledet og signalerer, at her er noget særligt.

Arkitekturens geometriske udtryk skiller sig ud fra omgivelserne.

Klimapavillon i Byparken

Bidrag til stedets identitet

Arkitekturen tilskynder til brug af områdets kvaliteter og muligheder.

Nielsen komplekset

Udvikling af ny identitet for stedet

En spredt bebyggelse med enkeltstående bygninger knyttes sammen til en helhed og får karakter med enkle rumskabende virkemidler og et gennemgående og genkendeligt materialevalg.

Karakter og identitet

Værktøj til dialog

Ud fra fire overskrifter overvejes hvordan byggeriet/anlægget forholder sig til indsatsområdet Karakter og identitet:

Tilpasning til stedets karaktertræk

Selvstændigt arkitektonisk udtryk

Bidrag til stedets identitet

Udvikling af ny identitet for stedet

Det kan være en hjælp at stille nogle spørgsmål for at indkredse emnet, f.eks.:

- » Hvad er særligt for stedet?
- » Hvordan tilpasser byggeriet sig til stedets karaktertræk? Føjer det sig ind? Skiller det sig ud?
- » Bidrager byggeriet med ny identitet eller kan det udvikle den identitet stedet allerede har?
- » Hvilke materialer og farver bruges på stedet?
- » Hvilken stofflighed har overfladerne på bygningsfacader, belægninger, inventar m.m.?
- » Hvilken skala er karakteristisk for stedet?
- » Er der en særlig stemning? Et særligt lys, lyde, lugte?
- » Hvordan opleves stedet af brugere/beboere?
- » Hvor og hvordan færdes man på/omkring stedet?
- » Hvordan indgår stedet med sin placering i forhold til omgivelserne? Fremtrædende, tilbagedrøkket, i et sammenhængende forløb?
- » Hvordan skal byggeriet spille sammen med eller op mod omgivelserne?

Byliv i Kolding midtby

Rammer for livet

Vores omgivers udformning er med til at bestemme, hvordan vi har det - om her er rart at være og om vi føler os trygge. Rummets skala, gadernes forløb, opholdssteder, belysning og beplantning er alle elementer, som er afgørende for vores samlede oplevelse.

Mangfoldighed

Der skal være rum og udfoldelsesmuligheder for mennesker i alle aldersgrupper og med forskellige sociale og kulturelle tilhørsforhold. Mangfoldigheden sikrer levesteder, som er spændende at færdes og opholde sig i til gavn for fællesskabet og for udviklingen.

I bolig- og erhvervsbebyggelser kan fælles områder med mulighed for aktivitet og ophold støtte et godt naboskab. Adgang til natur og rekreative områder, mulighed for fritidsaktiviteter samt gode trafikale forhold skal også tages i betragtning ved udvikling af nye områder.

Rum for udvikling

Arkitekturstrategien skal støtte udviklingen af attraktive byer i kommunen, både hvad angår bosætning, handel og kultur.

En velfungerende by giver mulighed for færdsel til fods og for at mødes og tage ophold. De nye indkøbscentre og de ældre bykerner rummer begge gode muligheder for dette og har samtidig hver sine kvaliteter og potentialer for udvikling, der kan tilgodese nutidige behov.

Byernes handelscentrum skal prioriteres og sikres mulighed for fortsat udvikling som attraktive bymiljøer, der kan inspirere og sætte rammen for mødet mellem mennesker.

Slotssøbadet

Noget for alle

Arkitekturen vækker nysgerrighed og inviterer indenfor.

De indendørs aktiviteter og tilbud er synlige igennem den transparente facade.

"Knudepunktet", Kolding å

Mulighed for fysisk aktivitet

Løjnefaldende og umiddelbar tilgængelig placering hvor folk allerede færdes. Enkle elementer indbyder til leg og motion på flere niveauer.

AL Passagen

Mulighed for socialt liv

Arkitekturen tillader indblik og giver plads til ophold, både for få eller for mange.

"Duetten", Kolding å

Mulighed for ro og iagttagelse

Udformningen tillader ophold og orienterer sig mod fredelige omgivelser. Indretningen omfatter gode opholdsmuligheder og natur.

Rammer for livet

Værktøj til dialog

Ud fra fire overskrifter overvejes, hvordan byggeriet/anlægget forholder sig til indsatsområdet Rammer for livet:

Noget for alle**Mulighed for fysisk aktivitet****Mulighed for socialt liv****Mulighed for ro og iagttagelse**

Det kan være en hjælp at stille nogle spørgsmål for at indkredse emnet f.eks.:

- » Hvem henvender arkitekturen sig til? Hvem er aktive brugere? Hvem er sekundære brugere? Hvem oplever arkitekturen fra afstand?
- » Hvordan henvender arkitekturen sig til sine brugere og til omgivelserne? Er den inviterende, pågående, diskret, pirrende for nysgerrigheden eller andet?
- » Bidrager arkitekturen til øget socialt liv?
- » Hvordan og for hvem er der adgang? Offentlig, privat eller en blanding?
- » Er der tænkt på tilgængelighed for alle?
- » Er der mulighed for ophold - alene eller i fællesskab?
- » Er der mulighed for at finde steder med ro og plads til fordybelse?
- » Hvordan forbinder arkitekturen sig til omgivelserne - i forhold til trafik, rekreative muligheder, handel, offentlig service, fritidsaktiviteter o.lign.?
- » Hvordan opleves og fungerer arkitekturen på forskellige årstider, tider af dagen og med forskellige aktiviteter?
- » Hvilke materialer anvendes? - Hvad skal de kunne? Hvad gør de for oplevelsen?
- » Hvordan er arkitekturens skala og proportioner i forhold til anvendelsen og samspillet med omgivelserne?

Enfamiliehus ved Egtvedvej

I samspil med landskabet

Det har høj værdi at bo med udsyn over natur som sø eller fjord, skov eller uforstyrret natur. At bevæge sig fra sin bolig og ud i naturen er med til at understøtte trivsel og sundhed.

Natur i planlægning

Når vi planlægger og udvikler byer og landområder, sætter vi fokus på stedets natur og adgangen til den. Planer skal sikre eksisterende natur og give plads til ny, både når vi fortætter byen og skaber ny byudvikling.

Grøn byudvikling

Byggeri skal forholde sig til stedets natur og til de landskabelige omgivelser, for eksempel ved at anvende materialer, farver og former tilpasset stedet og dets skala.

Ny bebyggelse kan med sin placering og indretning understøtte den gode landskabsoplevelse. Grønne og blå elementer som bevoksning på tage og vægge, be-

lægninger, vandrender og bassiner kan skabe ny natur ved boligen.

Klimatilpasning

Ny byudvikling skal tage højde for de fremtidige klimaforhold, herunder ved at sikre tilstrækkeligt grønt friareal. Større sammenhængende friarealer gør det muligt at tage højde for ændringer i regnmængde, temperatur og indstråling. Der bliver skabt rum for natur og oplevelser samtidig med at karakteren af det oprindelige landskab bliver synlig.

Erhvervsbyggeri, Birkemosevej

Grønt i anlæg og byggeri

*Byggeriet indpasser sig i landskabet.
Landskabs-elementer integreres i
byggeriet.*

Grønne fællesarealer

Natur på friarealer

*Boligbebyggelse omkring grønne fælles
friarealer.*

Trapholt

Respekt for landskabets karakter

*Byggeriet følger landskabets karakter i et
bølgende forløb, der kulminerer med en
markering i arkitekturen hvor den åbner
sig ud i mod fjorden.*

Strynøværnet, Drejens

Kontakt til natur

*Flydende overgang mellem
boligbebyggelse og det åbne landskab.
Visuel og fysisk kontakt til natur.*

I samspil med landskabet

Værktøj til dialog

Ud fra fire overskrifter overvejes, hvordan byggeriet/anlægget forholder sig til indsatsområdet I samspil med landskabet:

Grønt i anlæg og byggeri**Natur på friarealer****Respekt for landskabets karakter****Kontakt til natur**

Det kan være en hjælp at stille nogle spørgsmål for at indkredse emnet, f.eks.:

- » Hvordan placerer arkitekturen sig i landskabet? - Lægger den sig ind i eller oven på, hen over, ud over, løftet fra eller andet?
- » Hvordan spiller arkitekturen sammen med landskabets karakter? - Underordner den sig, spiller imod, distancerer sig eller andet?
- » Giver arkitekturen mulighed for ophold med adgang til natur?
- » Kan naturmæssige elementer integreres i arkitekturen?
- » Hvordan understøtter arkitekturen naturens positive indvirkning på menneskers sundhed og trivsel?
- » Hvordan prioriteres de naturmæssige kvaliteter i arkitekturen som helhed?
- » Hvordan forholder arkitekturen sig til ekstreme vejr-situationer som f.eks. nedbør, storme m.m.?

Børnehuset Sanseslottet, Vonsild

Regnbed

Bæredygtig arkitektur

Bæredygtighed står højt på dagsordenen i Kolding og indgår naturligt i alle kommunens projekter og planer. Kommunens bæredygtighedsstrategi sikrer, at medarbejdere, ledere og politikere har fokus på at arbejde bæredygtigt både i interne og eksterne projekter og driftsopgaver.

Inspiration

Arkitektur rummer et stort potentiale for at inspirere til en bæredygtig udvikling, fx ved at genanvende byggematerialer, vælge lav-energiløsninger eller materialer, der kan producere energi, som solcelletage.

Ressourcer

Bæredygtig arkitektur handler om at udnytte ressourcerne optimalt i anlæg og byggeri, hvor vi både tager sociale, økonomiske og miljømæssige aspekter i betragtning.

Udvikling af byer og levesteder skal ske med omtanke og forståelse for fremti-

dens behov og muligheder. Ved at fortætte byerne kan vi udnytte den eksisterende infrastruktur effektivt og optimere brugen af fælles servicetilbud.

Det gode eksempel

Kolding Kommune ønsker at synliggøre de bæredygtige løsninger. Vi går derfor forrest og laver lokale regnvandsløsninger, når vi laver nye boligudstyknings, energirenovrer vores bygninger og søger i det hele taget de klimarigtige og ressourcebesparende løsninger.

Cederhaven, Snerlevej

Anvendelse af bæredygtige materialer

Træ er en fornybar ressource med mange gode byggetekniske egenskaber og kan være et bæredygtigt valg til mange dele af et byggeri. Her anvendt som facadebeklædning af en etageboligejendom.

Foreningshuset, Brostræde
(tidl. FDB Chokoladefabrik)

Genanvendelse af materialer og konstruktioner

En gennemgribende renovering med bl.a. udvendig efterisolering, der nedsætter energiforbruget og beskytter den eksisterende betonkonstruktion, sikrer brug og levetid, for en historisk vigtig bygning, i mange år frem.

IBC, Innovationsfabrikken (tidl. GORI fabrik)

Genanvendelse af stedets struktur

Bygningens eksisterende åbne struktur og store rumlighed er udnyttet til at skabe et nyt og inspirerende undervisningsmiljø med tilføjelse af nye elementer.

Kvarterhuset, Junghansvej

Signalværdi om bæredygtighed

Energiproducerende elementer er integreret i facadeløsningen og bliver en del af bygningens samlede arkitektoniske udtryk.

Bæredygtig arkitektur

Værktøj til dialog

Ud fra fire overskrifter overvejes, hvordan byggeriet/anlægget forholder sig til indsatsområdet Bæredygtig arkitektur:

Anvendelse af bæredygtige materialer

Genanvendelse af materialer og konstruktioner

Genanvendelse af stedets struktur

Signalværdi om bæredygtighed

Det kan være en hjælp at stille nogle spørgsmål for at indkredse emnet, f.eks.:

- » Hvordan kan arkitekturen bidrage til en samfundsmæssig bæredygtig udvikling?
- » Hvordan kan arkitekturen være et eksempel for andre?
- » Hvordan kan arkitekturen sikres lang levetid?
- » Hvordan kan arkitekturen begrænse ressourceforbruget både ved opførelse og drift?
- » Hvordan skal arkitekturen vedligeholdes?
- » Hvordan skal arkitekturen forsynes med el, varme, vand og kloakering?
- » Kan tekniske løsninger gøre arkitekturen mere bæredygtig? - Automatik, intelligent styring eller andet?
- » Hvilke materialer anvendes og kan de genanvendes?
- » Hvordan er materialerne fremstillet og transporteret?
- » Hvordan understøtter arkitekturen social bæredygtighed?
- » Står den økonomiske investering mål med udbyttet på langt sigt?

Bindingsværkshuset i Hjarup

Kulturarv i perspektiv

Vi kan næsten ikke undgå at forholde os til vores omgivelser. Bygninger, anlæg og kulturlandskabet, der omgiver dem, giver os en vigtig viden om udviklingen i et område og ved at bevare dem, sikrer vi værdifulde bidrag til den lokale kulturhistorie.

Fokus på kvalitet og holdbarhed

Byggeri og anlæg får især værdi for eftertiden, når vi værner om detaljerne og helheden. Derfor sætter vi fokus på kvalitet og holdbarhed i nye projekter. Når vi vælger robuste løsninger og sikrer en solid udførelse bliver det mere ukompliceret at istandsætte og bevare fremover.

Bygninger rummer uerstattelige fortællinger

Mange historiske bygninger og anlæg har en meget høj kvalitet, som gør dem værd at bevare – også når de har udtjent deres oprindelige formål. Ved at bruge og vedligeholde karakteristiske bygninger og

anlæg, sikrer vi en uerstattelig fortælling om stedet, og når vi istandsætter og moderniserer, lægger vi nye lag på historien om stedets forandring.

Nybyggeri

Når vi bygger nyt og ændrer i et værdifuldt kulturmiljø, skal det udføres med respekt. Enten ved at indpasse sig stedets kvaliteter eller ved at markere sig selvstændigt, så de oprindelige træk fremhæves.

Kirkehus, Skanderup

Respekt for stedets kultur

Nyt byggeri tilføjet med respekt i en historisk helhed, hvor det nye er skabt ved at bygge videre i stedets materialer og i stedets ånd.

Spillestedet Godset

Fortælling om anvendelsen

Den gamle bygning har fået en ny anvendelse, der bevarer den både inde og ude. Det gamle giver det nye en særlig værdi og den oprindelige brug af bygningen kan stadig opleves.

Drabæks Mølle, Lunderskov

Fortælling om stedet

Sammenhængen mellem bygninger og stedet er unik. Den helhed, de danner, er afgørende for forståelsen og værdien af stedet.

Tidl. staldbygninger flyttet til Marina syd

Genanvendt kulturarv

Gamle bygninger kan anvendes på stedet, eller de kan flyttes. Nye elementer kan tilføjes med omtanke, så den historiske helhed bevares og bygningerne tilpasses en ny funktion.

Kulturarv i perspektiv

Værktøj til dialog

Ud fra fire overskrifter overvejes, hvordan byggeriet/anlægget forholder sig til indsatsområdet Kulturarv i perspektiv:

- Respekt for stedets kultur**
- Fortælling om anvendelsen**
- Fortælling om stedet**
- Genanvendt kulturarv**

Det kan være en hjælp at stille nogle spørgsmål for at indkredse emnet, f.eks.:

- » Har landskab og bygninger en særlig kulturhistorie?
- » Hvilken anvendelse har stedet tidligere haft?
- » Hvilken fortælling skal projektet fremhæve?
- » Hvilken byggeskik har været almindelig på stedet?
- » Hvilke materialer og konstruktioner har været anvendt?
- » Er der noget, der særligt karakteriserer landskabet eller bygninger i området?
- » Er der nogle fællestræk ved byggemetode, proportioner eller detaljering?
- » Hvad er bevaringsværdigt og hvad er ikke og hvorfor?
- » Hvad er stedets unikke kvaliteter?
- » Er der særlige detaljer, der skal fremhæves?
- » Hvilken skala har det omgivende miljø og hvordan afpasses nyt byggeri til den?
- » Hvad vil projektet fortælle som fremtidens kulturarv?

Arkitekturstrategi for Kolding Kommune 2017

Karakteristik

Landskab ved Skamlingsbanken

Kyst og landskab

Istiden har efterladt Kolding Kommune med et meget varieret og oplevelsesrigt landskab. Den geologiske forskellighed og de kulturhistoriske spor gør, at vilkårene for indpasning af byggeri og anlæg kan ændre sig markant inden for kort afstand.

Geologi

Det meste af landskabet består af et frodigt, bølgende morænelandskab med enkelte småkuperede områder og højere liggende bakker. Skamlingsbanken med Højskamling er med sine 113 meter Sydjylland's højeste punkt og er synlig over stor afstand.

Landskabet gennemskæres af slugter og dale, som mod øst munder ud i Kolding Fjord og Lillebælt, hvor kysten veksler mellem strande, lerkliner, strandenge og vådområder. Hejls Nor, Solkær Enge og Eltang Vig er eksempler på indlands vandområder langs Lillebælt.

Mod sydvest er der områder med sandet smeltevandslette, hvor vandet løber vestpå med Kongeåen.

Kulturlandskab

Koldings landskab er et kulturlandskab med markstrukturer og levende hegn tilpasset landskabets karakter, skovarealer og moser, veje, byer og gårde. Vigtige statsskove i kommunen er Stenderup Skovene, skovrejsningen ved Harte og højmosen Svanemosen præget af tæt beplantning. De bynære Kobbøl Skov, Bramdrup Skov og Kolding Skov strækker sig som grønne kiler ind mod Koldings midte og har stor rekreativ værdi.

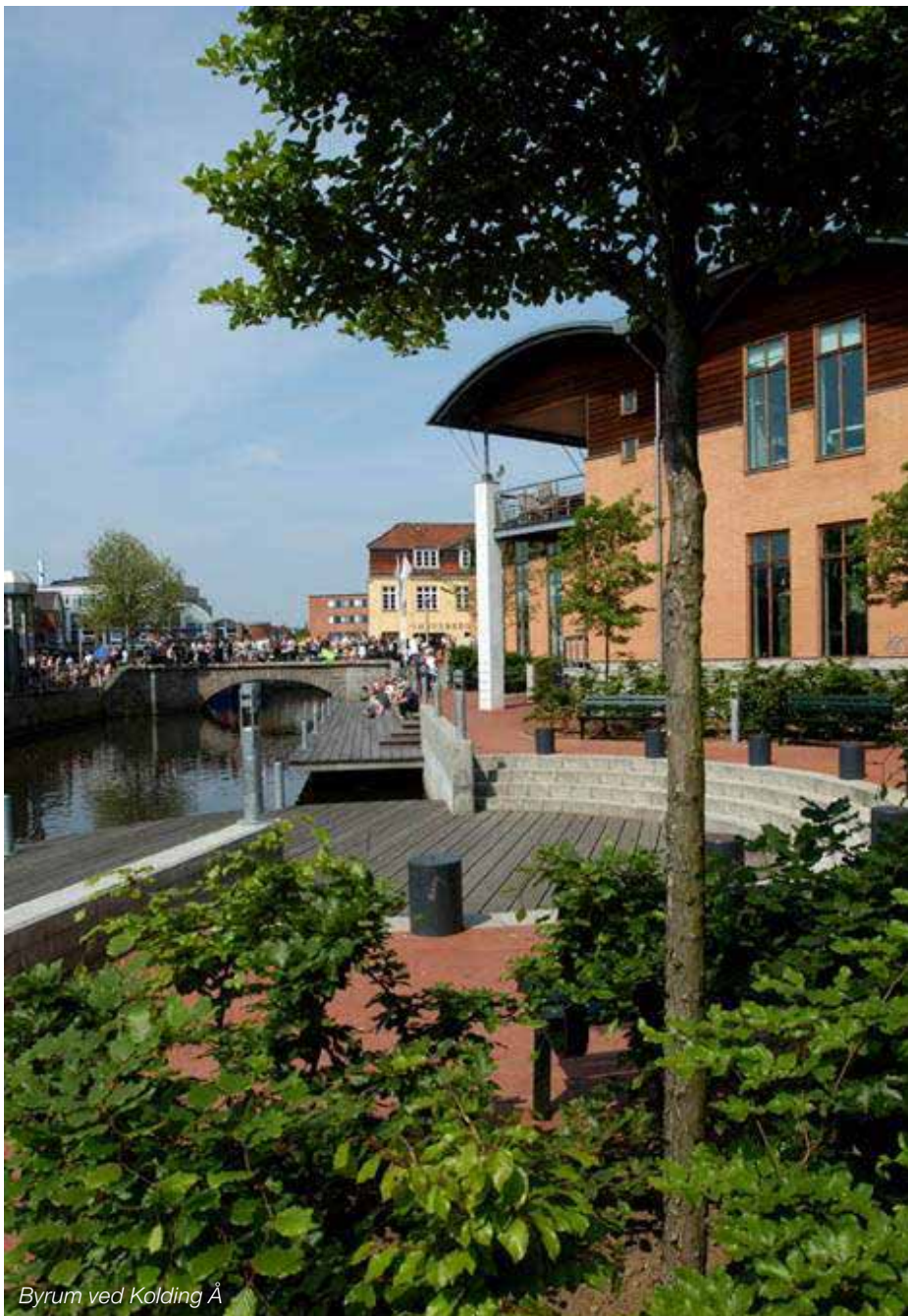
Samspil

Steder med landskabelige herligheds-værdier, kulturhistorisk karakter og lokal identitet er værdifulde for det lokale samfund og vigtige rekreativt og besøgs-mæssigt. Byggeri og anlæg skal indpasses med respekt for landskabet, for at

Landskab ved Ødis Sø

bevare de eksisterende kvaliteter og skabe flere værdifulde steder. Kommunens værdifulde landskaber, særligt geologiske beskyttelsesområder og kulturhistoriske værdier fremgår af Kommuneplanen.

Byrum ved Kolding Å

Kolding by

Byen er præget af markante landskabs-træk, der har været udgangspunkt for byens udvikling: Kolding Fjord med boligkvarterer langs kysten, Kolding Å med grønne brinker og overgange, og Kolding Ådal med bebyggelse i grønne omgivelser. Anlæg som Kolding Havn og jernbanetraceet gennem byen vidner om den tekniske udvikling, der har fundet sted.

Slotsbanken med Koldinghus udgør et pejlemærke i bymidten. Den indre bys markante bygninger, som rådhuset og Sankt Nicolai kirke, knytter sig til pladser i byens gadenet. Nyere byrum som Vestertorv, Låsbybanke, Lilletorv og AL-pas-sagen er opstået ved gadegennembrud eller byomdannelse.

Bymidten og dens nærmeste omgivelser domineres af etageejendomme og tæt villabebyggelse. Tæt på den gamle bykerne manifesterer industrialismen sig i brokvartererne ved Olaf Ryes Gade, Ag-

trupvej, Vesterbrogade og Tøndervej, der fremstår som homogene bebyggelser. De nye bydele Design City og Marina City er under udvikling mellem bykernen og Kolding Fjord. Her bygges tæt og højt, i modsætning til en mere sporadisk byomdannelse langs indfaldsvejene Haderslevvej, Vejlevej og Fynsvej.

I byens periferi er boligområder med samlet etagebebyggelse og ældre industribebyggelse. Større parcelhus- og erhvervsområder afslutter byen mod det åbne land.

Herrnhutiske byhuse i Christiansfeld

Centerbyerne

Centerbyernes betydning som oplandsbyer afspejles i en række centralt beliggende offentlige bygninger og et velfungerende handels- og erhvervsliv.

Lunderskov og Vamdrup er typiske stationsbyer langs den østjyske længdebane fra 1866. Begge byer har større erhvervsområder anlagt ved jernbanenettet eller ved en hovedfærdssåre. Christiansfeld er grundlagt i 1773 af herrnhuterne, og bykernen har status som UNESCO verdenskulturarv. Den oprindelige herrnhuterby anses for at være den bedst bevarede i verden.

Lunderskov

I Lunderskov findes bygninger oprindeligt til elværk, adskillige købmænd og omfattende handels- og håndværksvirksomhed. Byen rummer prominente offentlige bygninger som den fredede stationsbygning med stykgodspakhus, og flere statelige boliger. Det grønne strøg langs

Drabæk Mølleå og gennem byen fungerer som et bynært parkområde.

Vamdrup

Vamdrup bærer præg af sin oprindelige betydning som driftig grænseby med imponerende tjenesteboliger, etagehuse til banker og sparekasser, et stort jernbanehotel og et rigt butiksliv langs hovedgaderne. Et større industriområde blev etableret i tilknytning til jernbanenettet. Grønne områder strækker sig langs Kongeåen gennem byen og udgør et rekreativt strøg.

Christiansfeld

Bykernen er anlagt af den herrnhutiske Brødre-menighed efter en enestående, helstøbt byplan. Bebyggelsen blev opført mellem 1772 og 1810 og domineres af karakteristiske gulstenshuse i op til 2½ etager, der er fredet. Uden for bykernen er åbne boligkvarterer, en mejerivirksomhed og et mindre erhvervsområde.

Allé i Ødis

Landsbyer og lokalbyer

Det lokale samfund

Landsbyerne og lokalbyerne er vigtige lokale samfund i det åbne land. Mange byer på landet er stadig præget af bygninger til nedlagte landbrugs-, håndværks- og serviceerhverv. I de tidligere grænsebyer fortæller arkitekturen om grænsedragningen mellem kongeriget og Preussen.

Bygningernes kulturhistoriske spor er vigtige for lokalsamfundets identitet.

Karakteren af et sluttet lokalsamfund bliver styrket af en klar afgrænsning mod det åbne land.

Bygninger og strukturer

Landsbykirken og de tilhørende kirkelige bygninger er ofte centrale i bybilledet, der i øvrigt præges af gårde og lænehuse. I de slyngede vejbyer afgrænser lænehuse byens rum, i andre tilfælde ligger talrige gårde langs bygaden og skaber

grønne indslag, ofte i form af folde og frugthaver. Ved at respektere karakteristiske bygninger og bymønstre, levendegøres byens oprindelse og udvikling.

Landsbyens fremtid

Antallet af butikker, erhverv og offentlige institutioner i de små samfund bliver gradvist mindre og påvirker samfundslivet negativt. Ved at etablere fritidsanlæg, skabe mulighed for aktivitet i offentlige bygninger og institutioner, og ved at tilpasse erhverv tilpasset boligbebyggelse, støttes bestræbelserne for at bevare liv og mangfoldighed i det lokale samfund.

Kongeåen ved Vamdrup

Grænseegn

Grænsebyer

Indtil 1864 var Kolding kongerigets grænseby mod syd mod hertugdømmet Slesvig. Koldinghus fik som rigsfæstning en national betydning, og driftige adelsfolk byggede anselige gårde i byen. Det middelalderlige gadenet er i store træk intakt og orienterer sig mod Slotsbanken med Koldinghus. Borchs Gaard, opført i 1595, er et af de fineste bevarede eksempler i Danmark på et borgerhus fra renæssancen, med bindingsværk i dekoreret egetømmer.

Også stationsbyen Vamdrups særlige betydning som grænseby fra 1864 til 1920 afspejles i byggeriet af politistation, jernbanehotel, pengeinstitutter, brugsforening og både danske og tyske tjenesteboliger. Byen voksede op omkring torvet og stationerne langs en firearmet bygade med mange karakterfulde etagebygninger.

Overgange

Også i landområderne findes bygninger og landskabselementer fra grænsedragningen. På landevejen mellem Taps og Christiansfeld er et særligt kulturhistorisk miljø med grænsekro, grænsemuseum, kongealleen og mindesten. Ved Hejlsminde og Holt ligger toldsteder. Grænsen ses fra Kongeåen til Hejlsminde i et forløb af levende hegn, lavninger og åløb.

Skamling

Skamlingsbanken fik med sin storslåede udsigt mod Nordslesvig syd for kongeriget national betydning i striden om hertugdømmernes tilknytning til kongeriget. Fra 1843 afholdtes her de dansksindedes folkefester, som kulminerede i størrelse efter 2. verdenskrig. På Højskamling er stenstøtten og en række nationale mindesmærker, der stadig trækker besøgende til.

Østerkær ved Sdr. Stenderup

Torning Mølle ved Christiansfeld

Byggeskik

Grænsen langs Kongeåen mellem Danmark og Preussen fik betydning for byggeriet i perioden 1864-1920.

Byggeskik fra Centraleuropa var dominerende med sine store tremler, tage med skifer eller blik, dekorativt spærværk og gult murværk med røde mønstre. De såkaldte preussiske proportioner ses i rumhøjder, husdybder og i størrelsen af vindues- og dørpartier. De sønderjyske domænegårde og de preussiske myndighedshuse blev bygget i høj kvalitet for at imponere og vise storhed.

Efter 1900 blev arkitekturen præget af nationale reaktioner på brydningstiden - den danskprægede Bedre Byggeskik og den slesvigholstenske Hjemstavnstil.

Arkitekturstrategi for Kolding Kommune 2017

Eksempelsamling ∴

Farvede felter / facaden

Karakteristisk facade og grundform

Facade mod Kolding å

Karakter og identitet

SDU Campus Kolding

Udvikling af en ny identitet for stedet

En markant profil gør arkitekturen genkendelig i bybilledet og signalerer, at her er noget særligt.

Med sin trekantede grundplan og med facadernes perforerede, bevægelige solafskærmninger skaber arkitekturen en ny identitet for campusområdet omkring universitetet.

De tilbagetrukne altanpartier og valget af kulørte afskærmninger er en iøjnefaldende tilføjelse, der understøtter bygningens originalitet.

Fakta

Adresse: Universitetsparken 1
6000 Kolding
Bygherre: Bygningsstyrelsen
Arkitekt: Henning Larsen
Architects

Samspil mellem kunst og arkitektur

Slanke søjler løfter taget

Karakter og identitet

Würth Danmark

Selvstændigt arkitektonisk udtryk

Arkitekturen skaber en markant identitet for virksomheden.

De karakteristiske røde søjler løfter taget op over den massive bygningskrop og giver tagfladen et let udtryk, der skiller sig ud fra traditionelt erhvervsbyggeri.

De omgivende mega-kunstværker stiller skarpt på sammenhængen mellem arbejdsliv, kunst og arkitektur.

Fakta

Adresse: Montagevej 6
6000 Kolding
Bygherre: Würth Danmark
Arkitekt: Torsten Riis Andersen

Samspil med øvrig bebyggelse

Facadens udformning afspejler husets indretning

Karakter og identitet

Goldbækparken 55

Tilpasning til stedets karaktertræk

Boligen fremstår i en nutidig arkitektur, der passer sig fint ind i områdets karakter af moderne og traditionelle enfamiliehuse.

Størrelsen og placeringen af vinduer og dørpartier er tilpasset behovet for dagslys og godt udsyn til omgivelserne.

Facadens udformning afspejler husets indretning og funktion.

Fakta

Adresse: Goldbækparken 55
6000 Kolding
Bygherre: Lene og Flemming
Pedersen
Arkitekt: ZENI arkitekter

Fynsvej

Skamlingvejen

Tøndervej

Karakter og identitet

Indfaldsveje til Kolding

Bidrag til stedets identitet

Terrænet omkring byen og byens grønne kiler langs indfaldsvejene skaber en karakter af ro og harmoni på vej ind mod byen.

De brede vejprofiler giver trafikanterne et godt overblik, skaber plads til beplantning med grønne rabatter og karakterfulde træer, der danner en "grøn port".

Fakta

Adresse: Fynsvej, Tøndervej,
Skamlingvejen

Rammer for livet

Slotssøbadet

Noget for alle

Arkitekturen vækker vores nysgerrighed og inviterer os indenfor.

De udkragede konstruktioner fanger opmærksomheden og viser vej.

De indendørs aktiviteter og tilbud er synlige igennem de transparente facader.

Fakta

Adresse: Hospitalsgade 16
6000 Kolding
Bygherre: Kolding Kommune
Arkitekt: Nøhr & Sigsgaard

Variation i facader og niveauer

Passage med plads til ophold

Rammer for livet

AL Passagen

Mulighed for socialt liv

Arkitekturen tillader indblik fra de omgivende gader og giver plads til intimt ophold, både for små grupper og for de mange når der er særlige events.

Indretningen inviterer til møde og ophold i rolige og trygge omgivelser.

Der er stor variation i indretningen af byrummet med hævede flader og skift i belægninger. Der er anvendt beplantning og kulører i facader og byinventar.

Fakta

Adresse: AL Passagen
6000 Kolding

"Vinden i Piletræerne" Ophold ved udmundingen af Kolding å

"Akvariet" Mødested med ophold og mulighed for at komme tæt på vandet

Rammer for livet

Åsteder

Mulighed for ro og iagttagelse

Indretningen omfatter gode opholdsmuligheder og natur.

Udformningen tillader ophold og orienterer sig mod fredelige omgivelser.

Fakta

Adresse: Å-stederne
Langs Kolding å
6000 Kolding

Terrænet afspejlet i arkitekturen

Møde mellem landskab og bygning

Samspil mellem landskab og bygning

I samspil med landskabet **Birkemosevej 9A**

Kontakt til natur

Landskabets form og karakter respekteres og danner grundlaget for disponeringen og udformningen af byggeriet.

Bygningen fremstår som et selvstændigt, sluttet element i landskabet.

Materialer, farver og overflader harmonerer med den omgivende natur.

Fakta

Adresse: Birkemosevej 9A
6000 Kolding

Bygherre: FORM 3 ESTATE Aps

Arkitekt: Tegnestuen Mejeriet
A/S

Bygningen føjer sig ind i landskabet

Afskærmning og udsyn

Trappé møder terræn

I samspil med landskabet

Elkærholmparken 28

Respekt for landskabets karakter

Byggeriet udnytter det skrånende terræn uden at ændre det væsentligt, så bebyggelsen opfattes i harmoni med det omgivende landskab.

Facadernes udformning skaber på en gang privathed og udnytter muligheden for udsyn.

Fakta

Adresse: Elkærholmparken 28
6040 Egtved
Bygherre: Privat
Arkitekt: JJ Hansen Huse

Regnvand ledes fra bede til opsamlingsbassin

Overløb fra parkeringsplads til regnbed under sti

Bæredygtig arkitektur

Parkeringsanlæg ved Kolding sygehus

Integration af bæredygtige løsninger

Anlægget er udformet med henblik på klimatilpasning, og muliggør opsamling, forsinkelse og bortledning af regnvand, så ændringer i det bestående kloaknet kan undgås. Dets grønne udformning har også stor naturmæssig og æstetisk værdi.

Overfladevand fra parkeringsarealerne løber ad styrede kanaler til regnbede, hvor vandet forsinkes, før det løber videre til større opsamlingsbassiner.

Fakta

Adresse: Kolding Sygehus
Bygherre: Region Syddanmark
Landskab: GBL/ Rambøll byudvikling og landskab

Sollyset filtreres ind i rummet

Signal om bæredygtighed

Solceller integreret i facaden

Bæredygtig arkitektur

Kvarterhuset

Signalværdi om bæredygtighed

Kvarterhuset i Sydvestkvarteret skaber en social identitet for områdets beboere.

Solcellerne på facaden, de sydvendte glaspartier og vingeprofilen på taget, der har en kølende funktion, indgår i bygningens energiforsyning. Det skaber en bemærkelsesværdig arkitektur, der signalerer bygningens bæredygtighedsprofil.

Fakta

Adresse: Junghansvej 121
6000 Kolding
Bygherre: Kolding Kommune
Arkitekt: White Arkitekter A/S

Vand og beplantning bidrager til godt indeklima

Genanvendte konstruktioner

Åbne rum i flere niveauer

Bæredygtig arkitektur

Innovationsfabrikken

Genanvendelse af stedets struktur

Omdannelsen af bygningen til andet formål fastholder projektets ide om et sammenhængende rum til alle virksomhedens funktioner.

Facader og konstruktioner er genanvendt og omdannelsen fra erhverv til undervisningsformål er udført uden væsentligt ressourceforbrug.

Fakta

Adresse: Birkemosevej 1
6000 Kolding
Bygherre: International Business College
Arkitekt: Schmidt Hammer Lassen Architects

Overdækket bro med adgang til værket

Vandaktiviteter

Den røde farve fremhæver vigtige elementer og forbindelser

Kulturarv i perspektiv

Harteværket

Fortælling om anvendelsen

Harteværkets oprindelige indretning og drift indgår i en fortælling om vores energiforsyning. Vandets forløb gennem anlægget er anskueliggjort som en rød tråd, der binder oplevelserne i centret sammen.

Ved at indrette oplevelsescentret i anlæg og bygninger, der tidligere var anvendt til elproduktion, bevares kulturarven i et levende miljø.

Fakta

Adresse: Alpedalsvej 107
6000 Kolding

Bygherre: Fonden Harteværket

Arkitekt: Baumann Boe-Whitehorn Arkitekter A/S

Kirkediget videreføres i bygningens gavl

Kirkediget

Sammenhæng mellem tagmaterialer

Kulturarv i perspektiv

Kirkehuset til Skanderup Kirke

Respekt for stedets kultur

Kirkehuset er tilpasset stedets karakter og de stedlige byggematerialer, og er opført i respektfuld afstand til kirken.

Huset er opført med granitkvadre i forlængelse af kirkediget. Kirkehusets tagflade og bygningssidernes fremtræden er i harmoni med kirkens arkitektur.

Fakta

Adresse: Kirkebyen 1
6640 Lunderskov
Bygherre: Skanderup Sogns
Menighedsråd
Arkitekt: Cubo Arkitekter A/S

Nyt og gammelt danner en harmonisk helhed

Detalje indpasset i helheden

Original teglmur mod ny skærmtegl

Sprækker af lys i det massive bygningsudtryk

Kulturarv i perspektiv

Hotel Koldingfjord Tilbygning

Tilpasning til oprindeligt

Respektfuld tilføjeelse til det oprindelige bygværk.

Tilbygningens proportioner, fremtoning og detaljering underordner sig den oprindelige arkitektur.

Fakta

Adresse: Hotel Koldingfjord,
Fjordvej 154
Bygherre: Sygeplejeskernes
og lægesekretærers
PKA A/S
Arkitekt: Arkitema Architects